

W139

Geadviseerd subsidiebedrag: € 0

Gevraagd subsidiebedrag: € 275.000

Over de instelling

Stichting W 139 (hierna: W139) is een door kunstenaars gedreven plek gevestigd in het centrum van Amsterdam. W139 positioneert zich als een 'sensitieve' publieke ruimte voor hedendaagse kunst en beoogt een kunstpraktijk te laten zien die gerelateerd is aan hetgeen *nu* in de maatschappij gebeurt. Kunstenaars met een grote diversiteit aan achtergronden in hun praktijk worden uitgedaagd hun grenzen te verkennen en te verleggen.

De komende periode wil W139 met de kritische inbreng van een jonge generatie kunstenaars het maatschappelijk belang van haar instelling vergroten. Met een intuïtieve manier van werken en *exhibition views* waarbij W139 samen met publiek terugblijkt op haar tentoonstellingspraktijk zoekt W139 actief naar verbinding met publiek.

W139 programmeert jaarlijks zes groeps- en zes solo-exposities waarbij steeds een groepstentoonstelling en een solotentoonstelling tegelijkertijd te zien zijn.

Subsidieadvies

De aanvraag voldoet aan de eisen als bedoeld in artikel 3.30 van de Regeling op het specifiek cultuurbeleid.

De Raad voor Cultuur adviseert Stichting W 139 geen subsidie te verlenen. De raad heeft de extra aangevraagde, geormerkte, gelden voor verbreding van het publieksbereik niet beoordeeld.

W139 presenteert een experimenteel tentoonstellingsprogramma waaraan nationale en (voornamelijk in Nederland wonende) internationale kunstenaars bijdragen. Het belang van W139 voor kunstenaars is niet alleen daarom evident. Ook de programmering wordt bepaald door beeldend kunstenaars, een telkens wisselende kerngroep. De afgelopen periode heeft de instelling naar behoren gefunctioneerd. Voor de komende periode wil zij op een intuïtieve manier de aard van kunst verkennen en kunstenaars ruimte geven hun werk te maken. Hiermee wil W139 verzet bieden aan 'artistieke geruststelling en intellectuele vrijblijvendheid', institutionalisering en commercialisering. W139 heeft haar ambities en positionering echter onvoldoende gedefinieerd en uitgewerkt voor een plek binnen de Culturele basisinfrastructuur (BIS). Bovendien speelt de instelling

(inter)nationaal een minder grote rol; W139 is vooral bekend bij liefhebbers en een specialistisch publiek.

De bezoekcijfers zijn relatief hoog met de kanttekening dat bezoekers op vrijwillige basis entree betalen. De plannen om het archief te actualiseren door met het publiek terug te blikken en de artistieke praktijk te documenteren en te verdiepen zijn voorbeeldstellend. De gedetailleerd beschreven communicatiestrategie wekt vertrouwen in de ambities en het belang dat W139 hecht aan de band met het publiek.

De financiële positie van W139 is sterk afhankelijk van subsidies van gemeente en rijk. W139 zet zich op voldoende wijze in voor *fair pay*. Invulling van de Fair Practice Code wordt onvoldoende beschreven. Op de Governance Code Cultuur en de Code Culturele Diversiteit en Inclusie zou W139 sterker kunnen reflecteren.

Beoordeling

Artistieke/inhoudelijke kwaliteit van de kernactiviteiten

De afgelopen periode heeft W139 met succes haar artistieke koers weten uit te zetten met kunstenaars in de kern van de instelling. Vanuit een extra werkruimte in Weesp werken kunstenaars intensief samen bij het experimenteren met de presentaties van tentoonstellingen.

Van 2017 – 2020 ontving W139 voor haar activiteiten onder andere steun van de gemeente Amsterdam. Een aanvraag voor de BIS werd negatief beoordeeld omdat W139 zich niet verbond aan een artistiek leider of coördinator, en meer als een kunstenaarsinitiatief functioneerde dan als een presentatie-instelling.

In de periode van 2021 – 2024 werkt W139 met een roulerende artistieke programmaraad van telkens drie jonge makers die eerder tentoonstellingen bij haar hebben gemaakt. Deze kerngroep moet erover waken dat W139 beeldbepalend is en staat in nauw contact met het bestuur dat de ontwikkeling en kwaliteit van de artistieke koers bewaakt. W139 is met deze aanpassing tegemoet gekomen aan de eerder geuite kritiek van de raad. Tegelijkertijd verkeert W139 met de gekozen werkwijze in de ogen van de raad nu in een spagaat tussen democratie en sturing.

Het is zonder meer de kracht van W139 dat ze veel ruimte geeft aan de stem van de kunstenaar. De raad moedigt W139 daarom aan haar radicale werkwijze voort te zetten en spelregels niet te bepalend laten zijn waardoor kunst centraal blijft staan. De artistieke kerngroep heeft een belangrijke taak om te vermijden dat hiërarchie tussen kunstenaars onderling een rol gaat spelen.

Met haar functioneren zegt W139 niet alleen 'in te willen gaan tegen dominante commerciële machinaties en distributiesystemen'. Ook wil zij weg blijven van 'artistieke geruststelling en intellectuele vrijblijvendheid'. Zij wil een kunstpraktijk stimuleren die bijdraagt aan 'sensitieve ruimte in de maatschappij', waar kunstenaars op een intuïtieve manier de aard van kunst verkennen en publiek hiervan deelgenoot maken. W139 reflecteert echter onvoldoende op begrippen die zij afwijst als institutionalisering, commercialisering, hedonisme en *gratification*. W139 legt weliswaar sterke nadruk op het belang van de kunstenaarsstam maar is teveel in zichzelf gekeerd. Ze had haar positionering scherper en relevanter moeten definiëren en uitwerken. Met name het belang dat W139 hecht aan het voor haar centrale begrip sensitieve, publieke ruimte blijft onderbelicht.

Het activiteitenplan biedt een programma met zes groepstentoonstellingen en publieksprogramma's en synchroon daaraan vier tot zes solopresentaties van onder andere de residentie-kunstenaars van W139. Er is aandacht voor artistiek beeldend werk, zintuiglijkheid en *do it yourself*-presentaties. *Skin in the game* van Evelina Rajca bijvoorbeeld is een benadering waarbij de kunstenaar met kunstenaars en geestverwanten reflecteert op processen van sociale uitsluiting, verzet en veerkracht. In een andere tentoonstelling ontwikkelt Philip Vermeulen met Sonic Acts een zintuigelijke ervaring. Jacob Dwyer speelt in op collectieve en individuele ervaringen van een kunstwerk in de tentoonstellingsruimte en Sil Krol werkt met jonge internationale kunstenaars aan het opschalen van hun sculpturen tot buiten de tentoonstellingsruimte met gebruik van nieuwe duurzame materialen. W139 heeft hiermee een interessante programmering uitgewerkt. Zij is van evident belang voor jonge en oudere kunstenaars, door de contacten met vele kunstenaars en de professionals die er komen en gaan. Er zijn echter weinig (inter)nationale partnerships waardoor de instelling onvoldoende aannemelijk maakt binnen een (inter)nationale context te functioneren.

Vernieuwing

W139 is voor jonge kunstenaars een laagdrempelig platform voor talentontwikkeling, eigen van opzet met een peer-to-peerbenadering en open voor uitwisseling en samenwerking. In vergelijking met sommige andere instellingen waar dezelfde artistieke leiders soms jarenlang aan zijn verbonden, is de organisatie van W139 met haar steeds wisselende samenstelling van het artistieke team open en dynamisch. De raad had door meer toelichting wel een scherper beeld willen krijgen van de rol en het functioneren van de kerngroep. Nu blijft het beeld vaag. Op meer punten in de aanvraag legt W139 haar ambitie onvoldoende uit en worden de plannen onvoldoende concreet beschreven.

Artistiek inhoudelijk is de programmering hedendaags en voldoende vernieuwend. Ook worden artists-in-residence op een uitdagende manier

betrokken, zij kunnen gedurende vier maanden gebruikmaken van het gastatelier en vervolgens hun werk presenteren in de tentoonstellingsruimte van W139.

Op het gebied van publieksbereik maakt W139 indruk met talkshows over kunst, en door sociale media en haar sociale netwerk goed in te zetten.

Eerlijke beloning en gezonde bedrijfsvoering

Ondanks de beperkte middelen beloont W139 kunstenaars die tentoonstellen bij de instelling zoveel mogelijk volgens de *Richtlijn kunstenaarshonoraria*. Bij ontoereikend budget ligt de verantwoordelijkheid bij de kunstenaar om additionele financiering te zoeken.

W139 biedt verschillende vaste bedragen aan kunstenaars, teamleden en artistieke kerngroepen en is daarover transparant. Voor zzp'ers gelden minimumtarieven. In geval het aantal ingezette uren niet in overeenstemming is met de gehonoreerde uren, treedt W139 in overleg met de betrokkenen. Zoals zo vaak bij artistieke culturele instellingen worden meer uren gemaakt dan beloond. Secundaire arbeidsvoorwaarden als opleidingsmogelijkheden voor medewerkers komen in beperkte mate naar voren.

Vanwege de grote afhankelijkheid van subsidies van gemeente en het Rijk is de financiële positie van W139 voor de periode 2021 – 2024 risicovol. De beperkte toelichting op de baten van de instelling maakt het lastig om het realisme van de begroting te beoordelen. Het wordt uit de begroting niet duidelijk of de personeelslasten zijn berekend volgens de *Richtlijn functie- en loonbouw presentatie-instellingen beeldende kunst*. De formatie groeit van 2 fte naar 8 fte, de eigen inkomsten zijn voor 2021 – 2024 begroot op 18-20 procent en daarmee gemiddeld 6 procent hoger dan in 2017 – 2018. Op beide punten ontbreekt een toelichting.

De raad is benieuwd hoe het ondersteuningsfonds Supporting W139, een Gilde van private fondsen en individuen, zich zal ontwikkelen en kan bijdragen aan het versterken van de financiële basis van W139.

Extra gelden publieksbereik

Voor de periode 2021 – 2024 doet W139 een beroep op de extra gelden die de minister beschikbaar stelt voor twee presentatie-instellingen die zich specifiek richten op het verbreden van hun publieksbereik. Althans: in het aanvraagformulier vindt ze dat aan. Echter, noch in de begroting, noch in de toelichting op de begroting en noch in het activiteitenplan maakt ze *expliciet* duidelijk op welke manier ze dat bedrag voor dat doel gaat inzetten.

Bevordering van educatie en participatie (inclusief publieksbenadering)

W139 richt zich met haar educatieaanbod vooral op kunstacademies en het hoger onderwijs, een heldere keuze, passend bij het profiel van de instelling.

Op de drukke locatie in de Warmoesstraat lopen veel bezoekers naar binnen. Daarnaast trekt W139 een publiek van liefhebbers en specialisten, waardoor de instelling een goed bereik heeft van 22.000 – 25.000 bezoekers jaarlijks. W139 heft geen entree, maar vraagt een vrijwillige bijdrage.

W139 gaat een handleiding ontwikkelen met nieuwe wegen om makers te bereiken en haar relaties te verdiepen en *kinship in art* te bevorderen. Ook gaat zij haar archief actualiseren om toegankelijker voor publiek te zijn. Door middel van *exhibition views* worden kritische beschouwingen van makers en publiek losgelaten op tentoonstellingen die eerder bij W139 te zien zijn geweest. Met interviews, portretten en *podcasts* worden deze beschouwingen geregistreerd en gedocumenteerd. Hiermee wil W139 voeding geven aan haar toekomstige hedendaagse kunstpraktijk. Deze initiatieven zijn heel waardevol, evenals de gedetailleerd beschreven communicatiestrategie om meer publiek te bereiken. Hiervoor is in 2019 een communicatiemedewerker aangenomen.

De programmering met kunsttalkshow Stampa is een goed initiatief en verfrissend van aanpak.

Geografische spreiding

W139 is lokaal goed ingebed en heeft vooral relaties met onderwijs en culturele instellingen, zoals een partnerschap met Culturele Partners van de Wallen, betrokkenheid bij Moker en deelname aan De Culturele Stelling van Amsterdam. Het performancefestival WhyNot krijgt weer onderdak bij W139 voor site-specifieke programmering. Solidariteit speelt een belangrijke rol bij het gastvrijheid verlenen aan culturele partijen die een betaalbare plek of podium zoeken. De raad leest in de aanvraag niet over verbindingen met andere maatschappelijk relevante partijen. Ook worden er weinig relaties beschreven direct buiten het centrum of in de grotere regio van Amsterdam. Het (inter)nationale belang van W139 is beperkt.

Toepassing Fair Practice Code

W139 gaat in de aanvraag niet in op de Fair Practice Code. Wel wordt aangegeven dat er op een zo eerlijk mogelijk wijze wordt beloond. In hoeverre W139 zich inzet voor de sociale dialoog door bijvoorbeeld aansluiting te zoeken bij Platform Arbeidsmarkt Culturele en Creatieve Toekomst valt uit de aanvraag niet op te maken.

Toepassing Governance Code Cultuur

Het governancemodel van W139 (zie 'Artistieke/inhoudelijke kwaliteit') is bijzonder, met voor- en nadelen. De raad moedigt de instelling aan haar model en de wisselwerking tussen artistieke raad en bestuur, kritisch te evalueren.

Toepassing Code Diversiteit en Inclusie

Het valt de raad op dat in de aanvraag termen als inclusie en meerstemmigheid vooral vanuit de kunstenaar worden ingevuld. Met inclusiviteit van kunstenaars wordt bedoeld een vertegenwoordiging van meerdere stemmen en visies uit de samenleving. Hiermee hanteert W139 het begrip op een geheel eigen manier. De raad vindt deze benadering van inclusiviteit ten opzichte van kunstenaars en makers als groep, zeker op de locatie in Amsterdam, waardevol. Wel zou de raad een meer uitgewerkte visie op diversiteit willen zien, waarbij ook publiek en partners worden betrokken.